

DE FRYSKE MARREN

Quick scan integriteitsbeleid

Rekenkamercommissie De Fryske Marren
18-04-2016

Inhoudsopgave

1. Aanleiding
 - 1.1 Integriteit in het algemeen
 - 1.2 Integriteitsbeleid De Fryske Marren
 - 1.3 Doelstelling en vraagstelling

2. Normenkader en werkwijze
 - 2.1 Normenkader
 - 2.2 Werkwijze quickscan

3. Uitkomsten ten aanzien van normenkader ambtelijke- en bestuurlijke organisatie
 - 3.1 Ambtelijke organisatie
 - 3.2 Bestuurlijke organisatie

- 4. Samenvatting bevindingen**
 - 4.1 Algemeen
 - 4.2 Ambtelijke organisatie
 - 4.3 Bestuurlijke organisatie

5. Conclusies en aanbevelingen
 - 5.1 Conclusies
 - 5.2 Aanbevelingen

Lijst met geraadpleegde documenten

Quick scan integriteitsbeleid

1. Aanleiding

De Rekenkamercommissie De Fryske Marren (RKC) ziet integriteit als een belangrijke waarde voor het functioneren van overheden. In het verlengde daarvan ziet zij integriteit als voorwaarde voor het vertrouwen in de overheid en het functioneren van de democratie.

1.1. Integriteit in het algemeen

Integriteitsbeleid bij de overheid is van groot belang voor het bewust worden van het belang ervan bij het bestuur en de organisatie van de gemeente op het terrein van integriteit. Het beleid moet zijn gericht op een integere overheid en beperkt zoveel mogelijk de risico's bij aantasting ervan.

In de Memorie van Toelichting bij de wijziging van de Ambtenarenwet (Tweede Kamer, vergaderjaar 2003-2004 29 436, nr. 3) is een citaat opgenomen van drs. C.I. Dales als Minister van Binnenlandse Zaken in een toespraak tijdens VNG congres juni 1992: *“Aantasting van de integriteit van de overheid betekent niet minder dan dat de overheid het vertrouwen van de burgers verliest. En zonder dat vertrouwen van de burger kán de democratie niet. Dan ís er geen democratie meer.”*

De landelijke aandacht voor de integriteit van bestuurders heeft recent geleid tot een wijziging van de Gemeentewet, die per 1 februari 2016 van kracht is geworden. In artikel 170, lid 2 van die wet is nu een bepaling opgenomen die luidt als volgt:

“De burgemeester bevordert de bestuurlijke integriteit van de gemeente.”

De Memorie van Toelichting bij deze wetswijziging zegt over de toevoeging van lid 2 van dit artikel onder andere:

“Wethouders en raadsleden, alsook andere organen van het gemeentebestuur en ambtenaren, zijn primair zelf verantwoordelijk voor het naleven van de regels betreffende integriteit. De burgemeester vervult nu al vaak de rol van hoeder van de gemeentelijke integriteit. Hij is in staat om integriteitsschendingen te zien en aan de orde te stellen.(...)”

Ook de Ambtenarenwet legt een duidelijke taak bij het bestuur van een overheid neer in art. 125 quater: *“Het bevoegd gezag van ambtenaren die door of vanwege het rijk, de provincies, de gemeenten of de waterschappen zijn aangesteld,*

- a. voert een integriteitsbeleid dat is gericht op het bevorderen van goed ambtelijk handelen en dat in ieder geval aandacht besteedt aan het bevorderen van integriteitsbewustzijn en aan het voorkomen van misbruik van bevoegdheden, belangenverstrengeling en discriminatie;*
- b. zorgt ervoor dat het integriteitsbeleid een vast onderdeel uitmaakt van het personeelsbeleid in ieder geval door integriteit in functioneringsgesprekken en werkoverleg aan de orde te stellen en door het aanbieden van scholing en vorming op het gebied van integriteit;*
- c. draagt zorg voor de totstandkoming van een gedragscode voor goed ambtelijk handelen;*
- d. stelt in overeenstemming met de Tweede Kamer, onderscheidenlijk provinciale staten, de raad of het algemeen bestuur, vast op welke wijze jaarlijks verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde integriteitsbeleid en over de naleving van de gedragscode.”*

Het belang van een integriteitsbeleid voor de gemeente gaat in de visie van de RKC verder dan het voldoen aan wet- en regelgeving en het beheersen van risico's op dit terrein. Het gaat ook om het bieden van een omgeving aan bestuurders en medewerkers van de gemeente waarin alleen duurzaam geloofwaardig kan worden geopereerd als het integriteitsbeleid op orde is. Integriteit moet onderdeel zijn van een gemeenschappelijke cultuur, intrinsiek gedragen door zowel ambtenaren als bestuurders. Intrinsiek draagvlak voor een dergelijke integere cultuur is een voorwaarde voor een betrouwbare overheid met een volstrekt integer bestuur en organisatie.

1.2 Integriteitsbeleid De Fryske Marren

Op 1 januari 2014 werd de gemeentelijke herindeling afgerond en ontstond de gemeente De Friese Meren. Het is in de optiek van de RKC nu van belang te onderzoeken of deze nieuwe gemeentelijke organisatie integriteitsbeleid heeft ontwikkeld voor zowel de ambtelijke als de bestuurlijke organisatie.

Bij de aankondiging van dit onderzoek door de RKC heeft de burgemeester in een gesprek met de voorzitter van de RKC reeds in een vroeg stadium aangegeven dit eveneens een belangrijk onderzoeksonderwerp te vinden. Tevens heeft de burgemeester daarbij te kennen gegeven dat in deze eerste twee jaar van het bestaan van de gemeente het integriteitsbeleid wel ter hand is genomen maar zeker nog niet "af" is. Het college geeft aan dat de verdere uitwerking van het integriteitsbeleid volgt in 2016 en schrijft daarover in algemene zin in de mail van 3 maart 2016 (citaat):

"Zoals bij de start van uw onderzoek al door ons is aangegeven, worden dit jaar (2016) verschillende onderzoek items nader uitgewerkt en vastgesteld. Wij zullen de inhoudelijke aanbevelingen van uw onderzoek hierbij graag betrekken."

1.3 Doelstelling en vraagstelling

Omdat het gemeentelijke integriteitsbeleid momenteel nog in ontwikkeling is, is de RKC van mening dat op dit moment met een 'quickscan' kan worden volstaan. De quickscan heeft als doel inzicht te bieden in wat op dit moment ten aanzien van het integriteitsbeleid geregeld is en wat mogelijk in ontwikkeling is. Op basis van dit inzicht zullen aanbevelingen worden geformuleerd aan de raad.

De volgende vraag staat in de quickscan centraal:

In hoeverre voldoet het integriteitsbeleid van de gemeente De Fryske Marren aan de normen die aan de relevante kaders kunnen worden ontleend en wat is de stand van zaken van het integriteitsbeleid?

Omdat het integriteitsbeleid op het moment van deze quickscan nog in ontwikkeling is, beperkt de RKC zich tot een oordeel over de opzet van het integriteitsbeleid. Vragen als: in hoeverre het integriteitsbeleid (of onderdelen hiervan) in de praktijk werkt en hoe het staat met de kwaliteit van de informatievoorziening aan de raad op dit terrein, zijn geen onderwerp van deze quickscan.

2. Normenkader en werkwijze

2.1 Normenkader

Bij de uitvoering van deze quickscan is gebruik gemaakt van een normenkader om te toetsen of de relevante documenten en/of processen aanwezig zijn.

Het normenkader is ontleend aan de 'Modelaanpak Basisnormen Integriteit' dat door de VNG met de Politie, Unie van Waterschappen, de koepelorganisaties van de provincies 'Interprovinciaal Overleg' (IPO) en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (uitgave BZK april 2006; zie lijst geraadpleegde literatuur) is ontwikkeld. Aan deze basisnormen dienen overheidsorganisaties minimaal te voldoen, wil sprake zijn van een volwaardig integriteitsbeleid. In deze modelaanpak staan tevens een aantal

basisnormen voor politieke ambtsdragers geformuleerd. De grondslag van de basisnormen is terug te vinden in artikel 125 van de Ambtenarenwet.

Het normenkader wordt in de tabel in hoofdstuk 3 weergegeven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in normen voor de ambtelijke organisatie en normen voor de bestuurlijke organisatie. Bezien wordt in hoeverre aan de normen wordt voldaan. De derde kolom is samengesteld aan de hand van de reactie van het college van B&W.

2.2 Werkwijze quickscan

De quickscan bestaat uit het verzamelen en analyseren van de beschikbare documenten op het gebied van integriteit in het algemeen en van de gemeente De Fryske Marren in het bijzonder.

Het normenkader is aan het college gestuurd via de bestuursadviseur, de heer J. Lemstra. Op 3 maart 2016 is de beantwoording ontvangen. Ook de documenten waarnaar wordt verwezen, werden meegezonden en zullen in een lijst van ter beschikking gestelde en geraadpleegde documenten worden gevoegd. De meest rechtse kolom Bevindingen is een woordelijke weergave van deze beantwoording. Aan de tekst van de beantwoording is inhoudelijk niets gewijzigd door de RKC De Fryske Marren.

3. Uitkomsten ten aanzien van normenkader ambtelijke- en bestuurlijke organisatie

In deze paragraaf wordt ingegaan op de uitkomsten van de door de RKC uitgevoerde quickscan. Daarbij wordt, uitgaande van het gebruikte normenkader, in de kolom toelichting ingegaan op de relevante feiten en omstandigheden en in de kolom bevindingen op de vaststelling of wordt voldaan aan de gestelde norm.

3.1 Ambtelijke organisatie

In deze paragraaf zijn de normen (eerste en tweede kolom) en bevindingen (laatste kolom) weergegeven op het integriteitsbeleid ten aanzien van de ambtelijke organisatie.

De laatste kolom is van kleurcodering voorzien en dient als volgt te worden gelezen:

Rood: voldoet niet aan de norm;

Geel: vereist aandacht in de zin van actualisering/formalisering;

Groen: voldoet aan de norm.

Normen ambtelijke organisatie:	Toelichting:	Bevindingen:
1. Aandacht voor integriteit	<ul style="list-style-type: none"> a) Binnen de gemeente zijn de verschillende aspecten van integriteit in een schriftelijk document vastgelegd. b) De gemeente verricht vanuit integriteitsoogpunt binnen de organisatie of binnen onderdelen daarvan periodiek onderzoek naar kwetsbare handelingen, functies en processen. c) In een centraal register of anderszins op centraal niveau is relevante aan integriteit gerelateerde informatie beschikbaar. d) De gemeenteraad wordt betrokken bij de ontwikkeling en de evaluatie/verantwoording van het integriteitsbeleid. 	<ul style="list-style-type: none"> a) Nee. Het opstellen/vaststellen van het integriteitsbeleid voor onze organisatie vindt volgens de planning van de afdeling Bedrijfsvoering (P&O) dit jaar plaats. Artikel 15:1 van de CAR/UWO * gaat in dit kader als "kapstok" dienen. Dit artikel geeft namelijk aan dat "De ambtenaar gehouden is zijn functie nauwgezet en ijverig te vervullen en zich ook overigens te gedragen zoals een goed ambtenaar betaamt." b) Nee. c) Nee. d) Niet m.b.t. medewerkers.

2. Gedragscodes	<p>a) De gemeente beschikt over een gedragscode.</p> <p>b) De gedragscode is goed kenbaar voor medewerkers.</p>	<p>a) Voor het (vaste) personeel is nog geen gedragscode vastgesteld (zie hierboven). Voor tijdelijk personeel wordt wel een gedragscode (model voormalige gemeente Skarsterlân) gehanteerd. Tijdelijk personeel verklaart schriftelijk hiervan kennis te hebben genomen.</p> <p>b) Nee, nog niet, want er is immers nog geen ambtelijke gedragscode</p>
3. Onderzoeken bij werving en selectie	<p>De gemeente beschikt over procedures in het kader van werving- en selectie waarin aandacht wordt besteed aan integriteit. Deze procedures kunnen zien op het controleren van diploma's en getuigschriften, procedures tijdens het sollicitatiegesprek, het controleren van referenties en het hanteren van een verklaring omtrent gedrag.</p>	<p>Nee, er is nog geen werving- & selectiebeleid vastgesteld. Het opstellen/vaststellen van een werving- & selectiebeleid, inclusief integriteitsaspecten, vindt volgens de planning van P&O in 2016 plaats.</p> <p>Opmerking: Aangegeven is dat in de praktijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - referenties worden opgevraagd (indien van toepassing); - kopieën van diploma's ingeleverd; - een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) wordt gevraagd (artikel 2:2 van de CAR/UWO) <p>Hoewel niet formeel geregeld wordt hier in praktische zin mee gewerkt.</p>
4. Kwetsbare functies	<p>a) Beoordeeld wordt welke functies binnen de gemeente als kwetsbaar dienen te worden aangemerkt.</p> <p>b) De gemeente houdt een overzicht bij van kwetsbare functies en treft maatregelen ter voorkoming van integriteitsinbreuken bij kwetsbare functies.</p>	<p>a) Nee. Zie reactie op 1^e norm.</p> <p>b) Nee. Zie reactie op 1^e norm.</p>
5. Het afleggen van de eed of belofte	<p>Bij de indiensttreding van medewerkers bij de gemeente leggen deze de eed of de belofte af.</p>	<p>Nee. Hieraan zal aandacht worden besteed in het (nog op te stellen) integriteitsbeleid voor onze organisatie.</p>
6. Nevenwerkzaamheden	<p>a) Er is een nadere regeling voor de verplichte melding van nevenwerkzaamheden.</p> <p>b) De gemeente houdt een geactualiseerd overzicht bij van de gemelde nevenwerkzaamheden.</p> <p>c) Er is een nadere regeling voor de verplichte openbaarmaking van gemelde nevenwerkzaamheden .</p>	<p>a) Nee, er is geen nadere regeling. De verplichte melding is namelijk vastgelegd in artikel 15:1:e van de CAR/UWO.</p> <p>b) Nee.</p> <p>c) Nee.</p>

7. Financiële belangen	Er is een nadere regeling voor de verplichte melding van financiële belangen en transacties in effecten. Er worden functies aangewezen waarvoor deze meldplicht geldt.	Nee, er is geen nadere regeling. De meldplicht e.d. is vastgelegd in artikel 15:1:f van de CAR/UWO.
8. Maatregelen gericht op informatiebescherming	<p>a) De organisatie stelt voorschriften vast over het kennisnemen van - of omgaan met vertrouwelijke informatie.</p> <p>b) Er worden maatregelen getroffen die beogen te voorkomen dat onbevoegde derden vertrouwelijke gegevens kunnen bezitten, raadplegen of beschadigen.</p>	<p>a) Zie ook artikel 15:1 van de Car/Uwo (zie reactie 1^e norm) Daarnaast is/wordt een aantal zaken, dat betrekking heeft op het kennisnemen van- en omgaan met vertrouwelijke informatie, specifiek geregeld. Relevant in dit verband zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suwinet (uitwisseling persoonsgegevens binnen het sociaal domein van de gemeente met andere externe instanties). Voor meer inhoudelijke informatie verwijzen wij naar het raadsmemo d.d. 21 januari 2016/raadscommissie Samenleving 9 februari 2016; - Het Informatiebeveiligingsplan BRP; - Informatieveiligheid (geënt op de BIG: baseline informatiebeveiliging gemeenten). BMC start binnenkort een onderzoek in het kader van informatieveiligheid. Dit is een organisatiebreed traject gericht op het verder optimaliseren van de informatieveiligheid. <p>b) In het kader van de Wet Bescherming Persoonsgegevens is nieuwe wetgeving van kracht geworden, die verplicht tot een meldplicht datalekken. Er is een medewerker door het college belast met de implementatie en uitvoering van dit beleid. De procedure voorziet in een gestructureerde wijze voor het melden van datalekken. Informatie hierover staat op intranet. Deze procedure maakt onderdeel uit van het in</p>

		voorbereiding zijnde Informatiebeveiligings-handboek.
9. Relatiegeschenken	<p>a) Voor het aannemen van geschenken of uitnodigingen is een regeling getroffen.</p> <p>b) De regeling bevat een meldplicht voor het aannemen van geschenken en uitnodigingen.</p>	a/b) Het verbod is vastgelegd in artikel 15:1:c van de CAR/UWO. Er is nog geen hierop gebaseerde afzonderlijke regeling vastgesteld. Een dergelijke regeling vormt wellicht een onderdeel van het nog op te stellen integriteitsbeleid voor de organisatie.
10. Inkoop- en aanbestedingsprocedure	<p>a) De organisatie stelt een inkoop- en aanbestedingsbeleid vast .</p> <p>b) Het beleid bevat richtlijnen voor het aantal aan te vragen offertes en de vastlegging van keuzen voor bepaalde procedures van aanbesteding .</p>	<p>a) Op 16 april 2013 hebben de afzonderlijke colleges van B&W van de voormalige gemeenten Gaasterlân-Sleat, Lemsterland en Skarsterlân het Inkoop- en aanbestedingsbeleid voor de nieuw te vormen gemeente DFM vastgesteld. De drempelbedragen en inkoopvormen zijn recent, op basis van nieuwe regelgeving, opnieuw door het college vastgesteld.</p> <p>b) Uit de <u>meegezonden stukken</u> komt naar voren dat er richtlijnen zijn voor het aantal aan te vragen offertes en het vastleggen van de motivatie van de keuzes.</p> <p>Algemeen: Het beleid dient nog vastgesteld te worden door de raad van de nieuwe gemeente De Fryske Marren.</p> <p>Binnen de organisatie wordt daarnaast op dit moment gewerkt aan een Frauderisico-document. Dit document is recent door het college vastgesteld. Ook dit Frauderisico-document raakt het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Dit document wordt toegevoegd aan de lijst met documenten.</p>
11. Vertrouwenspersoon voor integriteit	<p>a) Er wordt een vertrouwenspersoon of instantie voor integriteitskwesties aangesteld.</p> <p>b) De vertrouwenspersoon kan tevens</p>	<p>a) De regeling ongewenste omgangsvormen van de voormalige gemeente Gaasterlân-Sleat is van toepassing tot een nieuwe regeling voor De Fryske Marren is vastgesteld. De inzet van een vertrouwenspersoon is geregeld via de Arbo Unie.</p>

	belast zijn met vertrouwenstaken voor discriminatie of seksuele intimidatie .	b) Aangegeven is dat de vertrouwenspersoon een ondersteunende, adviserende en bemiddelende taak heeft ter voorkoming en bestrijding van seksuele intimidatie en ongewenste omgangsvormen.
12. Meldingsprocedure bij het vermoeden van een misstand	<p>a) Er is voorzien in een procedure voor de wijze waarop binnen de organisatie vermoedens van aantastingen van de integriteit door de medewerkers aangekaart kunnen worden (klokkenluidersregeling).</p> <p>b) De regeling bevat de toegang tot een onafhankelijke instantie.</p>	<p>a) De klokkenluidersregeling van de voormalige gemeente Skarsterlân (vermoeden van een misstand) is van toepassing tot er een nieuwe regeling voor onze gemeente is vastgesteld.</p> <p>b) Ja, externe onafhankelijke instantie aangewezen (meldpunt)</p>
13. Handelwijze bij aantasting integriteit of vermoedens daarvan	De organisatie heeft een schriftelijk vastgelegde procedure voor het verrichten van een onderzoek, nadat een vermoeden van misstand (melding/signaal van een vermoeden van een integriteitsinbreuk) gemeld is.	Dit is vastgelegd in de Klokkenluidersregeling van de voormalige fusiegemeente Skarsterlân.

3.2 Bestuurlijke organisatie

In deze paragraaf zijn de bevindingen (laatste kolom) per norm weergegeven op het integriteitbeleid ten aanzien van de bestuurlijke organisatie.

Normen integriteit bestuurlijke organisatie

Normenkader Bestuur:	Toelichting:	Bevindingen:
1. Financiële belangen	a) Er is een regeling voor de melding van financiële belangen, bv meer dan 5 % eigenaar van aandelen van bedrijven.	a) Nee.
2. Gedragscode	<p>a) Er is een gedragscode voor zowel het college van B&W als voor de raadsleden; Deze gedragscode is goed kenbaar voor de betrokkenen.</p> <p>b) Voor het aannemen en melden (plicht) van geschenken of uitnodigingen kan een regeling worden opgenomen in de gedragscode bestuur.</p>	a/b Op grond van artikel 15 lid 3 Gemeentewet stelt de raad voor het college en voor zijn leden een gedragscode vast. Volgens de memorie van toelichting zijn de codes gericht op waarborging integriteit raads- en collegeleden. Deze beide gedragscodes zijn in 2014 (bestuur) en maart 2016 (raad) vastgesteld met inbegrip van de geschenkenregeling.

3. Nevenwerkzaamheden	<p>a) Er wordt een overzicht van de gemelde nevenwerkzaamheden van de politieke ambtsdragers bijgehouden en geactualiseerd.</p> <p>b) Vermeld wordt of nevenwerkzaamheden bezoldigd zijn.</p> <p>c) De gegevens over de nevenwerkzaamheden worden op een toegankelijke wijze openbaar gemaakt.</p>	<p>a/b/c Bij de persoonsgegevens en de portefeuillevindeling van ieder lid van het college van B&W en van de raadsleden op de openbare website van de gemeente DFM staan haar of zijn nevenfuncties vermeld. Ook is duidelijk of deze functies wel of niet bezoldigd zijn.</p>
4. Maatregelen gericht op informatiebescherming	<p>Er worden maatregelen getroffen die beogen te voorkomen dat onbevoegde derden vertrouwelijke gegevens kunnen bezitten, raadplegen of beschadigen.</p>	<p>De Wet Bescherming Persoonsgegevens kent sinds kort een aantal nieuwe artikelen waarin de meldplicht datalekken is vastgelegd. Deze wetgeving geldt ook voor het college van B&W. Zie voorts dezelfde norm/vraag bij de Ambtelijke Organisatie. Het college heeft actie ondernomen om het gevaar van lekken van informatie zo klein mogelijk te maken. De hierop gerichte aanpak is in gang gezet.</p>

* CAR/UWO is afkorting van: **Collectieve ArbeidsvoorwaardenRegeling voor de sector gemeenten/UitwerkingsOvereenkomst.**

4. Samenvatting bevindingen

4.1. Algemeen

Op basis van de gegevens zoals weergegeven in hoofdstuk 3 kan worden vastgesteld:

Het integriteitsbeleid van De Fryske Marren wordt op een aantal onderdelen voortvarend ter hand genomen. Op andere punten is nog niet gebleken van uitvoering, maar wordt door het college bericht dat het 2016 gebruiken wil voor verdere uitwerking en vaststelling van de verschillende items. Het college geeft aan open te staan voor inhoudelijke aanbevelingen voor de uitvoering van integriteitsbeleid.

4.2 Ambtelijke organisatie

Het integriteitsbeleid voor de ambtelijke organisatie is minder ver ontwikkeld dan voor het bestuur. Voor 1 van de 13 normen uit het normenkader lijkt op moment van rapportage daadwerkelijk beleidsmatig invulling (groen) te zijn gegeven. Aan de overige 12 normen is momenteel niet adequaat invulling gegeven. Opmerkelijk hierbij is dat, in afwachting van nieuw vast te stellen beleidsregels voor integriteit, voor een aanzienlijk aantal normen (deels) wordt gesteund op "oude" regelingen/bepalingen van de voormalige fusiegemeenten. Dit kan worden beoordeeld als een pragmatische oplossing in een overgangssituatie maar kan geen standhouden als permanent beleid. De raad dient op alle onderdelen waar het huidige beleid steunt op oude regelingen, nieuw beleid vast te stellen. Daar komt bij dat de oude regelingen formeel niet meer van kracht zijn vanaf twee jaar ná de datum van herindeling.

In situaties van integriteitsschendingen is, onbedoeld en ongewenst maar zeer wel denkbaar, het risico aanwezig dat voor deze gesignaleerde integriteitsschendingen niet kan worden gesteund op geldend gemeentelijk beleid.

4.3 Bestuurlijke organisatie

Het integriteitsbeleid ten aanzien van de bestuurlijke organisatie voldoet aan drie van de vijf normen. Er is nog geen regeling van kracht voor de melding van financiële belangen, waarvan sprake is wanneer een bestuurder voor meer dan 5 % belang heeft in een bedrijf. Verder zijn maatregelen gericht op informatiebescherming nog niet voltooid. Een aanpak met betrekking tot de meldplicht “datalekken” is in ontwikkeling.

5. Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

De RKC stelde de vraag:

In hoeverre voldoet het integriteitsbeleid van de gemeente De Fryske Marren aan de normen die aan de relevante kaders kunnen worden ontleend en wat is de stand van zaken van het integriteitsbeleid?

Gesteld kan worden dat het integriteitsbeleid van De Fryske Marren voor de ambtelijke organisatie in belangrijke mate nog ontwikkeld moet worden om te kunnen voldoen aan de vereisten van integriteitsbeleid. Omdat in sommige gevallen wordt gesteund op “oude” regelingen/bepalingen van de voormalige fusiegemeenten, bestaat het risico dat voor integriteitskwesties niet kan worden gesteund op geldend gemeentelijk beleid.

Voor wat betreft de bestuurlijke organisatie voldoet het integriteitsbeleid op de meeste onderdelen wél aan het normenkader.

Het achterblijven van het voldoen aan de normen hangt samen met het feit dat de gemeente De Fryske Marren pas ruim twee jaar geleden van start is gegaan als nieuwe gemeente. Maar met het verstrijken van de tijd, wordt dit argument steeds minder geloofwaardig.

5.2 Aanbevelingen

De rekenkamercommissie doet de Raad de volgende aanbevelingen:

- A. Dring er bij het College op aan dat in 2016 uitvoering wordt gegeven aan het vormgeven van een compleet integriteitsbeleid, waarbij tenminste het normenkader, zoals in dit rapport weergegeven als kaderstellend uitgangspunt wordt gehanteerd.
- B. Geef het college de aanwijzing om zich in te spannen om het integriteitsbeleid breed draagvlak te laten krijgen binnen de ambtelijke organisatie. Dit onder meer door bijvoorbeeld een plan van aanpak te schrijven, waarin meegenomen wordt hoe er wordt gekoerst op draagvlak onder het personeel. Wanneer de implementatie van integriteitsbeleid van “onderen op” tot stand komt, is de kans op een breed draagvlak in de organisatie het grootst.
- C. Verzoek het college om over een jaar aan de raad te rapporteren in hoeverre op dat moment inhoudelijk en formeel aan de normen is voldaan.
- D. Spreek met het college af dat er een jaarlijks vast moment wordt gecreëerd waarop het college de raad informeert over de actuele stand van zaken ten aanzien van het integriteitsbeleid, waarbij zowel wordt ingegaan op de actuele beleidsontwikkelingen als op uitvoering / werking / voorkomende incidenten binnen de organisatie.

Lijst van geraadpleegde documenten

- Modelaanpak Basisnormen Integriteit openbaar bestuur en politie, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Vereniging van Nederlandse Gemeenten Interprovinciaal Overleg Unie van Waterschappen en het Nederlandse Politie Instituut, April 2006
- "Om de integriteit van het Openbaar Bestuur", toespraak van de Minister van Binnenlandse Zaken drs. C.I. Dales op het congres van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, juni 1992 te Apeldoorn, zoals geciteerd in de Memorie van Toelichting (Tweede Kamer, vergaderjaar 2003-2004 29 436, nr. 3)
- Handreiking integriteit van politiek ambtsdragers bij gemeenten, provincies en waterschappen, sept 2013
- Basisnorm Aandacht voor integriteit: format integriteitsbeleid; VNG december 2014
- Intranettekst inleiding meldplicht datalekken De Fryske Marren, 2016
- Nota inkoop- en aanbestedingsbeleid De Friese Meren, april 2013
- College-advies Frauderisico's, februari 2016
- Regeling Ongewenste omgangsvormen Gaasterlân-Sleat 2007
- Klokkenluidersregeling Skarsterlân 2003
- Gedragscode College van B&W, februari 2014
- Gedragscode Raad, maart 2016
- Ambtenarenwet inclusief Memorie van Toelichting
- Car/UWO
- Gemeentewet